

INSTITUT INTERUNIVERSITARI DE FILOLOGIA VALENCIANA

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

**Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al
context valencià**

Guia docent de l'assignatura:

Teoria de la literatura i pragmàtica de la comunicació literària

Professor:

**Vicent Salvador (Universitat Jaume I, Departament de Filologia i Cultures
Europees)**

1. Dades inicials d'identificació

Nom de l'assignatura:	Teoria de la literatura i pragmàtica de la comunicació literària (3 crèdits)
Caràcter:	Assignatura obligatòria
Màster:	Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al context valencià
Bloc troncal (primer any) o mòdul d'especialització (segon any):	Bloc troncal
Institució:	Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Professor responsable i institució:	Vicent Salvador. Departament de Filologia i Cultures Europees, Facultat de CC Humanes i Socials, Universitat Jaume I, Av./ Sos Baynat, s.n.,12071-Castelló, telèfon: 964728000 vsalvado@fil.uji.es

2. Introducció a l'assignatura

Nom de l'assignatura: <i>Teoria de la literatura i pragmàtica de la comunicació literària</i> (3 crèdits)
Caràcter: Assignatura obligatòria
Bloc: Troncal
Professor responsable: Vicent Salvador

Estudi de les característiques definitòries del discurs literari i de les línies bàsiques de la comunicació literària en les seues modalitats. Problemàtica dels gèneres.

L'assignatura és una introducció al caràcter discursiu de la literatura: a) les seues característiques lingüístiques; b) els models d'organització textual; c) els factors contextuals que determinen el funcionament pragmàtic de la literatura com a discurs social. La producció per part dels autors, els mecanismes de circulació i els processos de recepció de les obres són elements imprescindibles per comprendre la semiosi literària.

Els gèneres literaris són una mena de contractes entre lectors, autors i altres actors del fet literari (editors, crítics, ensenyants, etc.), que permeten, tot plegat, la gestió dels processos socials que constitueixen la literatura.

3. Volum de treball

Assignatura: 3 crèdits	
Assistència a classes teòriques	12
Assistència a classes pràctiques	8
Preparació classes teòriques	12
Preparació classes pràctiques	8
Preparació treballs classes teòriques	8
Preparació treballs classes pràctiques	10
Realització d'exàmens	2
Preparació d'exàmens	5
Assistència a tutories	4

Assistència a seminaris i activitats	6
TOTAL VOLUM DE TREBALL	75

4. Objectius generals

Assignatura: *Teoria de la literatura i pragmàtica de la comunicació literària*

Els objectius d'aquesta assignatura són:

- Prendre consciència de les característiques estructurals i lingüístiques dels textos literaris.
- Comprendre la varietat de factors socials i contextuals que determinen que un text siga considerat obra literària.
- Examinar els mecanismes comunicatius que governen el funcionament social del fet literari.
- Aprendre el maneig de unes tècniques d'anàlisi dels textos literaris i dels factors contextuals que en determinen el procés de producció, circulació i recepció pels més diversos mitjans. .
- Desenvolupar una capacitat crítica davant les obres literàries
- Desenvolupar un sentit pràctic de l'aplicació de la literatura a la l'educació, al funcionament dels *mass-media* de tot tipus i, en general, a les diverses àrees de la comunicació social.
- Iniciació a la recerca en teoria literària i pragmàtica de la literatura

5. Continguts

Assignatura: *Teoria de la literatura i pragmàtica de la comunicació literària*

Els continguts bàsics d'aquesta assignatura són:

- Reflexions sobre el fet literari i les seues particularitats .
- Mecanismes d'anàlisi del discurs literari.
- Paràmetres de la crítica literària
- Valors educatius de la literatura
- Aplicacions a la comunicació social

6. Destreses

Assignatura: *Teoria de la literatura i pragmàtica de la comunicació literària*

Les destreses que es pretenen desenvolupar són:

- Identificació dels factors que fan considerar literari un text determinat
- Captació dels valors estètics i humans d'una obra literària
- Capacitat per analitzar els factors múltiples que governen el fet literari
- Captació de l'adscripció genèrica de les obres
- Programació d'activitats educatives, d'adaptació o d'aprofitament lúdic i espectacular dels múltiples valors de la literatura en el marc de la comunicació social.

7. Actituds i habilitats socials

Assignatura: *Teoria de la literatura i pragmàtica de la comunicació literària*

- Actitud crítica davant dels paràmetres de qualitat i d'aplicabilitat social de les obres
- Capacitat de comprendre la varietat de mecanismes implicats en el funcionament social de la literatura i les seues aplicacions
- Habilidadat de situar una obra en les coordenades de producció, circulació i recepció social i històrica
- Capacitat d'argumentar i debatre sobre els usos socials de la literatura.
- Gust per la lectura literària i capacitat per transmetre aquest gust

8. Temari

Assignatura: Teoria de la literatura i pragmàtica de la comunicació literària		Hores presencials
Tema		
1.	LA DELIMITACIÓ DE LA LITERATURA I DEL SEU DISCURS 1.1. Caracterització formalista per elements lingüístics i estètics: 1.2. Caracterització per factors pragmàtics 1.3. Inserció del fet literari en el context social	7
2.	ELS GÈNERES LITERARIS 2.1. La classificació genèrica com a fenomen històric i social 2.2. Els gèneres i subgèneres: descripció 2.3. El gènere com a pauta del funcionament social de les obres 2.4. Gènere i lectura literària	7
3.	CRÍTICA LITERÀRIA I APLICACIONS A LA COMUNICACIÓ SOCIAL 3.1. Anàlisi i valoració de les obres 3.2. Educació i transmissió dels valors literaris 3.3. Aplicacions de la literatura a la comunicació social	6

9. Bibliografia i altres recursos

Bibliografia bàsica

- BLOOM, H. (2000): *Com llegir i per què*, Barcelona, Empúries
- BORDONS, G. & A. DÍAZ-PLAJA (2004). *Ensenyar literatura a secundària. La formació de lectors crítics, motivats i cultes*, Barcelona, Graó
- BOURDIEU, P. (2005): *Las reglas del arte: génesis y estructura del campo literario*, Barcelona, Anagrama
- DDAA (2002): *Teoría de la literatura y literatura comparada. Actualidad de la expresión literaria*. Monogràfic de la revista *Anthropos*, núm 196
- EVEN ZOHAR, I. (2006): <http://www.tau.ac.il/~itamarez/> (vg. Especialment: "Trabajos en lenguas ibéricas")
- GARCÍA BERRIO, A. y J. HUERTA CALVO (1999): *Los géneros literarios: sistema e historia*, Madrid, Cátedra
- LEWIS, C. S. (1998): *Un experiment de crítica literària*, Barcelona, Quaderns Crema
- MAINGUENEAU, D. & V. SALVADOR (1995) *Elements de lingüística per al discurs literari*, València, Tàndem.
- MAINGUENEAU, D. (2004): *Le discours littéraire. Paratopie et scène d'énonciation*, Paris, Armand Colin
- MALÈ, J. & L. BORRÀS (2001): *Literatura catalana. Teoría i crítica. Poètiques del segle XX*, Barcelona, UOC
- MOLAS, J. (1997): *Fragments de memòria*, Lleida, Pagès ed.

SALVADOR, V. (2000). *Poesia, ciutat oberta*, València, Tàndem
VILLANUEVA, D.(2004): *Teorías del realismo literario*, Madrid, Ed. Biblioteca Nueva

10. Coneixements previs

Assignatura: *Teoria de la literatura i pragmàtica de la comunicació literària*

- Coneixement del català formal oral i escrit.
- Coneixements bàsics relacionats amb l'anàlisi del discurs (nocions de text, context, pragmàtica, retòrica, estilística, etc.).
- Familiaritat amb la lectura literària.
- Pràctica de comentari de textos literaris

11. Metodologia

Assignatura: *Teoria de la literatura i pragmàtica de la comunicació literària*

Les 12 hores de **classe teòrica** es dedicaran a:

- Presentació de bibliografia, repertoris i conceptes fonamentals.
- Debat en grup dels materials treballats prèviament pels estudiants a partir de propostes del professor o d'iniciatives d'aquests

Les 8 hores de **classe pràctica** es dedicaran a:

- Anàlisi de textos literaris i metaliteraris
- Presentació d'experiències d'aplicació: adaptacions(cinematogràfiques, escolars, etc.) d'obres literària; ús de la literatura a l'escola; operacions editorials (obres completes, antologies, etc.)

Les 10 hores de **preparació de les classes teòriques** es dedicaran fonamentalment a la lectura reflexiva i crítica de la bibliografia recomanada

Les 10 hores de **preparació de les classes pràctiques** es dedicaran a la recerca de fonts, temes de debat i lectures lliures

Les 8 hores de **preparació dels treballs per a les classes teòriques** es dedicaran a l'anàlisi de la bibliografia, i l'elaboració de traduccions sintètiques de materials bibliogràfics escrits en llengües estrangeres, resums de continguts bibliogràfics, esquemes i mapes conceptuals

Les 10 hores de **preparació dels treballs per a les classes pràctiques** es dedicaran a la preparació de breus treballs d'aplicació

Preveiem una sessió de 2 hores per a la realització d'una **prova escrita** sobre algun dels aspectes treballats, amb qüestions teòriques i d'aplicacions. Es calculen 5 hores per a la **preparació d'aquesta prova**.

Les 4 hores de **tutoria col·lectiva** es dedicaran als aclariments i discussions sobre els continguts de la bibliografia treballada. S'hi marcarà el calendari del curs: terminis per a la realització de les activitats, lliurament de treballs i avaluació. Cal que tots els alumnes (tant els que faran l'assignatura per la modalitat presencial com aquells qui la faran per la modalitat virtual) assistesquen a la primera reunió de la tutoria col·lectiva: en aquesta reunió es marcaran els terminis i les condicions de realització de les activitats, d'avaluació, etc. de la matèria.

Les hores de **tutories individuals** es faran preferentment per correu electrònic i serviran per a guiar la preparació de classes teòriques i pràctiques.

Per al **seguiment de les classes** cal l'accés a la xarxa i a la pàgina de l'assignatura on l'estudiant trobarà els materials necessaris. Per a l'avaluació caldrà el seguiment de les classes de manera presencial o virtual. En la primera tutoria col·lectiva, l'estudiant ha de comunicar al docent el tipus de seguiment que farà:

Les 6 hores d'**activitats complementàries** implicaran l'assistència obligatòria a activitats vinculades amb aquesta matèria i amb altres de connexes. Ja s'indicarà oportunament quines seran aquestes activitats.

12. Avaluació de l'aprenentatge

Assignatura: *Teoria de la literatura i pragmàtica de la comunicació literària*

El 50% per cent de la nota final s'obtindrà per l'assistència a les classes teòriques i pràctiques, que permetrà la realització de les activitats desenvolupades en l'assignatura. El professor arà l'assistència a classe i la participació dels estudiants en les diferents activitats o exercicis realitzats durant el període lectiu. Els estudiants que opten per la modalitat virtual hauran de realitzar les activitats o exercicis proposats en classe a partir dels materials disponibles en Aula Virtual i en les condicions que estipule el professor.

Excepcionalment, i sempre per motius justificats, l'estudiant que no haja fet ni el seguiment presencial de la docència ni el virtual, podrà ser avaluat en condicions que acrediten un aprofitament equivalent als objectius del Màster. En aquests casos, a fi d'evitar greuges comparatius, a més dels requisits exigits als estudiants de la modalitat virtual, el professor podrà afegir unes altres activitats que completin la formació rebuda per la resta dels estudiants.

L'altre 50% de la qualificació s'obtindrà per mitjà d'un únic treball comú a totes les assignatures del bloc. Aquest treball el realitzaran individualment tots els estudiants matriculats en alguna modalitat del bloc, seguesquen la docència presencial o la virtual. El treball es durà a terme de la següent manera:

- L'estudiant triarà el tema i l'enfocament del treball d'acord amb les orientacions dels professors.

- El tema del treball haurà de ser pluridimensional, susceptible de ser avaluat des d'almenys dos punts de vista de les assignatures del bloc. El coordinador del bloc serà el responsable de corregir els desequilibris que es puguen produir en la proporcionalitat dels treballs adscrits a les diferents assignatures.

- Els estudiants adscrits a la docència virtual hauran de mantenir almenys dues entrevistes presencials amb els professors: després de triar el tema, a fi d'encetar el treball; i en un estadi avançat de l'elaboració, a fi de contrastar dades i rebre nou assessorament.

- L'estudiant lliurarà una còpia del treball a cada professor del bloc. El treball serà qualificat pels professors de les assignatures a les quals estiga adscrit el treball. Prèviament a la qualificació final, altres professors del bloc hauran d'emetre per escrit un breu informe de valoració, sense comptat d'assignar-hi nota.

- La data límit de lliurament dels treballs serà el 10 de juny.

